

OBSAH

Předmluva17

1. Anatomie reprodukčních orgánů

Rastislav Druga, Lukáš Rob

1.1. Vývoj reprodukčních orgánů.	19
1.1.1. Vývoj vaječnicku	19
1.1.2. Vývoj odvodných pohlavních cest	19
1.1.3. Vývoj zevních pohlavních orgánů.	19
1.1.4. Vývoj prsů	20
1.2. Klinická anatomie	20
1.2.1. Vaječník (ovarium, oophoron)	20
1.2.2. Vejcovod (tuba uterina, tuba Fallopii, salpinx)	23
1.2.3. Děloha (uterus, metra, hystera).	24
1.2.4. Závěsný a podpůrný aparát dělohy.	27
1.2.5. Pochva (vagina, kolpos)	27
1.2.6. Močový měchýř (vesica urinaria, cystis)	29
1.2.7. Konečník (rectum, proktos)	29
1.2.8. Pánevní peritoneum	29
1.2.9. Zevní rodidla (vulva, cunnus, pudendum femininum externum)	30
1.2.10. Pánevní dno	30
1.2.11. Prs (mamma, mastos).	31
1.3. Inervace orgánů ženské pánve	33

2. Fyziologie reprodukčních orgánů

Vít Weinberger

2.1. Oogeneze – vývoj vajíčka	37
2.2. Ovariální cyklus	38
2.2.1. Folikulární fáze	38
2.2.2. Ovulace.	38
2.2.3. Luteální fáze.	39
2.3. Menstruační cyklus	39
2.3.1. Děložní cyklus.	40
2.3.2. Vaginální cyklus	40
2.4. Hormonální regulace ženského reprodukčního cyklu.	41

2.4.1. Hypothalamus	41
2.4.2. Hypofýza	42
2.4.3. Ovarium	43
2.5. Fyziologické účinky pohlavních hormonů	45
2.5.1. Účinky estrogenů	45
2.5.2. Účinky progesteronů	45
2.5.3. Účinky androgenů.	46

3. Základní vyšetření v gynekologii

Pavel Calda, Lukáš Rob

3.1. Obecné zásady	47
<i>Pavel Calda, Lukáš Rob</i>	
3.1.1. Pohovor s nemocnou	48
3.1.2. Rodinná anamnéza	48
3.1.3. Osobní anamnéza	48
3.1.4. Gynekologická anamnéza	49
3.1.5. Nynější onemocnění.	50
3.2. Gynekologické vyšetření	50
<i>Pavel Calda, Lukáš Rob</i>	
3.2.1. Celkové vyšetření	51
3.2.2. Vyšetření břicha.	51
3.2.3. Vyšetření zevních rodidel	52
3.2.4. Vyšetření vnitřních rodidel pochvou	52
3.2.5. Vnitřní vyšetření pohmatem	53
3.2.6. Vyšetření per rectum	54
3.2.7. Hodnocení vyšetření	54
3.2.8. Gynekologické vyšetření v dětském věku.	55
3.2.9. Urogynekologické vyšetření a diagnostické metody	55
3.2.10. Poruchy plodnosti a asistovaná reprodukce – vyšetření a diagnostické metody	55
3.2.11. Onkogynekologická diagnostika – vyšetření a diagnostické metody.	55
3.2.11.1. Výpočetní tomografie.	55
3.2.11.2. Magnetická rezonance	56
3.2.11.3. Radionuklidová diagnostika – PET	56

3.3. Ultrazvukové vyšetření	58
<i>Pavel Calda</i>	
3.3.1. Ultrazvuková zobrazovací technika	58
3.3.1.1. Indikace pro USG zobrazování v gynekologii	59
3.3.1.2. Základní fyzikální principy	60
3.3.2. Dopplerovské vyšetřovací metody	61
3.3.2.1. Kontinuální dopplerovská technika (continuous wave Doppler – CW)	61
3.3.2.2. Pulsní dopplerovská technika (puls wave Doppler – PW)	62
3.3.2.3. Power Doppler imaging	62
3.3.3. Přístrojová technika	63
3.3.4. Přípravy a postupy před vyšetřením	63
3.3.5. Praktické provedení ultrazvukového vyšetření	64
3.3.5.1. Ultrazvukové zobrazení dělohy	65
3.3.5.2. Ultrazvukové zobrazení adnex	66
3.3.5.3. Ultrazvukové zobrazení vejcovodů	67
3.3.6. Ovariální nádory	67
3.3.7. Diagnostika gravidity	68
3.3.8. Posouzení komplikací vývoje plodu v I trimestru	70
3.3.8.1. Intrauterinní gravidita nejisté viability	70
3.3.8.2. Těhotenství neznámé lokalizace	71

4. Gynekologické operace

Michael Jiří Halaška, Martin Hruďa

4.1. Obecná část	73
4.1.1. Zásady gynekologického operování	73
4.1.2. Příprava nemocné k operaci	73
4.1.3. Operační přístupy	75
4.1.3.1. Přístup vaginální – gynekologická poloha	75
4.1.3.2. Přístup břišní stěnou	75
4.1.4. Způsoby znečistivění	76
4.1.5. Pooperační péče	77
4.1.6. Pooperační komplikace	78
4.2. Speciální část	78
4.2.1. Operace z poševního přístupu – gynekologická poloha	78
4.2.1.1. Operace na vulvě	78
4.2.1.2. Operace pochvy	79
4.2.1.3. Operace na děložním hrdle	80
4.2.1.4. Operace na děloze z vaginálního přístupu	80
4.2.1.5. Neradikální operace z břišního přístupu – laparotomie, laparoskopie	82
4.2.1.6. Radikální operace z břišního přístupu	84
4.2.1.7. Operace na rodidlech dětí a dospívajících	85

5. Vrozené vývojové vady

Leoš Teslík

5.1. Určení pohlaví	89
5.2. Ageneze a dysgeneze gonád	89
5.3. Intersexuální malformace	90
5.3.1. Hermaphroditismus verus	90
5.3.2. Pseudohermaphroditismus femininus	90
5.3.3. Pseudohermaphroditismus masculus	90
5.4. Poruchy vývoje paramesonefrických (Müllerových) vývodů a jejich derivátů	91
5.4.1. Poruchy průchodnosti – gynatrécie	91
5.4.2. Aplasia uteri et vaginae	92
5.4.3. Poruchy splyvání paramesonefrických (Müllerových) vývodů	92
5.4.4. Kombinované poruchy vývoje Müllerových vývodů – syndrom inkompletního zdvojení vnitřních rodidel	93
5.4.5. Jiné vývojové vady dělohy	94
5.5. Sdružené vrozené vývojové vady	94
5.5.1. Odchylné vyústění močové trubice	94
5.5.2. Malformace střeva	95

6. Endokrinní syndromy

Igor Crha

6.1. Syndrom polycystických ovarií	97
6.1.1. Etiologie	98
6.1.2. Diagnostika	98
6.1.3. Terapie	99
6.2. Syndromy spojené s hyperprolaktinemií	100
6.3. Předčasné ovariální selhání	101
6.4. Různé syndromy s projevem ovariální dysfunkce	101

7. Nepravidelnosti menstruačního cyklu

Igor Crha

7.1. Fyziologický menstruační cyklus	105
7.2. Menstruační dysfunkce	106
7.2.1. Amenorea	107
7.2.2. Poruchy rytmu menstruačního cyklu	107
7.2.3. Poruchy intenzity a délky menstruace	108
7.2.4. Přidatná krvácení	108
7.2.5. Metroragie	108
7.2.6. Dysfunkční krvácení	109
7.2.7. Dysmenorea	110
7.2.8. Premenstruační syndrom	111

8. Dětská gynekologie

Jana Skřenková, Leoš Teslík

8.1.	Gynekologie dětského a adolescentního věku	113
8.2.	Gynekologické rozdělení dětského věku	113
8.2.1.	Období novorozenecké	113
8.2.2.	Období klidové	114
8.2.3.	Pohlavní dospívání dívky	114
8.2.4.	Přehled pubertálního dospívání	115
8.3.	Záněty rodidel	115
8.3.1.	Vulvovaginitis	115
8.3.2.	Záněty vnitřních rodidel	117
8.4.	Synechia vulvae infantum	118
8.5.	Krvácení z rodidel	118
8.5.1.	Krvácení z rodidel v klidovém období	119
8.5.2.	Krvácení z rodidel v období puberty a adolescence	119
8.6.	Poruchy pohlavního dospívání	122
8.6.1.	Pubertas praecox	122
8.6.1.1.	Předčasná puberta gonadotropin-dependentní	123
8.6.1.2.	Předčasná puberta gonadotropin-nondependentní	123
8.6.1.3.	Pubertas praecox ovariogenes	123
8.6.1.4.	Diferenciální diagnostika	124
8.6.1.5.	Inkompletní forma	124
8.6.2.	Retardace pohlavního dospívání	124
8.7.	Nádory rodidel	125
8.7.1.	Nádory zevních rodidel	126
8.7.2.	Nádory pochvy	126
8.7.3.	Nádory dělohy	127
8.7.4.	Nádory ovarií	127
8.7.4.1.	Nepravé nádory ovarií	128
8.7.4.2.	Benigní nádory ovarií	128
8.7.4.3.	Maligní nádory ovarií	128
8.8.	Úrazy rodidel	130
8.9.	Forenzní dětská gynekologie	130
8.10.	Gynekologická balneoterapie dětí a dorostu	131

9. Ženská sexualita

Zlatko Pastor

9.1.	Ženské sexuální chování	133
9.2.	Ženské sexuální funkce	133
9.3.	Ženské sexuální dysfunkce	133
9.3.1.	Snížená sexuální touha	134
9.3.2.	Porucha sexuálního vzrušení	134
9.3.3.	Poruchy orgasmu, dysfunkční orgasmus	135
9.3.4.	Dyspareunie	136
9.3.5.	Vaginismus	136

9.4.	Sexualita v ženských životních etapách	136
9.4.1.	Dětská sexualita	136
9.4.2.	Sexualita adolescentů	136
9.4.3.	Sexualita ve fertilním věku	136
9.4.4.	Sexualita během těhotenství a laktace	136
9.4.5.	Sexualita v perimenopauze a ve stáří	136
9.5.	Sexualita v souvislosti s gynekologickým onemocněním a operacemi	136

10. Plánované rodičovství, antikoncepce

Petr Křepelka

10.1.	Ženská antikoncepce	140
10.1.1.	Antikoncepce využívající predikci ovulace, »přirozené« metody	140
10.1.2.	Bariérová antikoncepce	141
10.1.3.	Spermicidní antikoncepce	141
10.1.4.	Hormonální antikoncepce	141
10.1.5.	Nitroděložní antikoncepce	143
10.1.6.	Postkoitální antikoncepce	144
10.2.	Mužská antikoncepce	145
10.2.1.	Bariérová antikoncepce	145
10.2.2.	Hormonální antikoncepce	145
10.3.	Sterilizace	146
10.4.	Interrupce	146

11. Záněty ženského reprodukčního systému

Jaromír Mašata, Filip Rob

11.1.	Klasifikace zánětů	149
11.2.	Vulvovaginální infekce	150
11.2.1.	Diagnostika poruch poševního prostředí	151
11.3.	Onemocnění postihující zároveň vulvu i pochvu	155
11.3.1.	Vaginální trichomoniáza	155
11.3.2.	Bakteriální vaginóza	156
11.3.3.	Aerobní vaginitida	157
11.3.4.	Vulvovaginální kandidóza	158
11.3.5.	Poševní laktobacilóza	159
11.3.6.	Bakteriální záněty pochvy	160
11.3.7.	Genitální herpes – herpes simplex virus	160
11.4.	Onemocnění lokalizovaná pouze na vulvu	162
11.4.1.	Bakteriální onemocnění vulvy	162
11.4.2.	Ektoparazitární onemocnění vulvy	163
11.5.	Vulvovaginální onemocnění napodobující infekce	164

11.6.	Infekce cervixu	164	13.3.1.4.	Terapie ovariálního faktoru	188
11.7.	Záněty dělohy – endometritis, myometritis, perimetritis	165	13.3.2.	Tuboperitoneální faktor	189
11.8.	Pánevní zánětlivá nemoc	166	13.3.2.1.	Příčiny	189
11.8.1.	Akutní salpingitida, akutní salpingitida s pelveoperitonitidou	168	13.3.2.2.	Vyšetřovací metody	190
11.8.2.	Nitroděložní tělísko a hluboký pánevní zánět	170	13.3.2.3.	Terapie	190
11.8.3.	Rekurentní a chronická infekce	170	13.3.3.	Endometrióza	190
11.8.4.	Aktinomykotický pánevní absces při nitroděložní antikoncepci	171	13.3.3.1.	Diagnostika	190
11.9.	Základní venerická onemocnění	172	13.3.3.2.	Terapie	191
11.9.1.	Kapavka, gonorrhoea	172	13.3.4.	Děložní faktor	191
11.9.2.	Syfilis	172	13.3.4.1.	Diagnostika	191
11.9.3.	Lymphogranuloma venereum	173	13.3.4.2.	Terapie	191
			13.3.5.	Cervikální faktor	191
			13.3.5.1.	Příčiny	191
			13.3.5.2.	Terapie	192
			13.3.6.	Poševní faktor	192
			13.3.6.1.	Příčiny	192
			13.3.6.2.	Terapie	192
			13.3.7.	Imunologický faktor	192
			13.3.7.1.	Antispermatocidní protilátky	192
			13.3.7.2.	Antiovariální protilátky	193
			13.3.8.	Psychogenní faktor	193
			13.3.9.	Infertilita ženy	193
			13.3.9.1.	Příčiny	193
			13.3.9.2.	Vyšetřovací metody	194
			13.3.9.3.	Terapie	194
			13.3.9.4.	Prevence a terapie v těhotenství	194

12. Endometrióza

Robert Hudeček, Pavel Ventruba

12.1.	Etiologie	175	13.4.	Poruchy plodnosti u muže	194
12.2.	Patogenetické mechanismy a lokalizace	176	13.4.1.	Etiologie	195
12.3.	Epidemiologické faktory	177	13.4.2.	Vyšetřovací metody	195
12.4.	Diagnostika	177	13.4.3.	Terapie	196
12.5.	Klasifikace	178	13.5.	Nevysvětlená neplodnost	197
12.5.1.	Klasifikace podle lokalizace	178	13.5.1.	Diagnostika	197
12.5.2.	Klasifikace podle stupně závažnosti	178	13.5.2.	Prognóza	197
12.6.	Klinický obraz	179	13.5.3.	Terapie	197
12.7.	Komplikace	180	13.6.	Prevence poruch plodnosti	197
12.8.	Terapie	180			
12.8.1.	Medikamentózní léčba	180			
12.8.2.	Chirurgická léčba	183			
12.8.3.	Kombinovaná hormonální a chirurgická léčba	183			
12.8.4.	Léčba poruchy plodnosti spojené s endometriózou	183			
12.9.	Prognóza	183			
12.10.	Prevence	184			

13. Poruchy plodnosti

Pavel Ventruba

13.1.	Prevalence a epidemiologie neplodnosti	185	14.1.	Základní metody asistované reprodukce	199
13.2.	Fyziologie reprodukce	185	14.1.1.	Monitorování a podpora ovulace v přirozeném cyklu	199
13.2.1.	Vývoj folikulů, ovulace	186	14.1.2.	Indukce ovulace	199
13.2.2.	Spermiogeneze	186	14.1.3.	Intrauterinní inseminace	200
13.2.3.	Oplození – fertilizace <i>in vivo</i>	186	14.1.4.	<i>In vitro</i> fertilizace	200
13.2.4.	Anatomie a funkce vejcovodu a dělohy	186	14.2.	Kryokonzervace spermií, oocytů, embryí a tkání	201
13.3.	Poruchy plodnosti u ženy	187	14.2.1.	Kryokonzervace spermatu	202
13.3.1.	Ovariální faktor	187	14.2.2.	Kryokonzervace oocytů	202
13.3.1.1.	Vyšetřovací metody	187	14.2.3.	Kryokonzervace ovariální tkáně	202
13.3.1.2.	Příčiny poruch ovulace	187	14.2.4.	Kryokonzervace embryí	202
13.3.1.3.	Diagnóza anovulace	188	14.3.	Indikace metod asistované reprodukce	203
			14.3.1.	Tubární sterilita	203

14. Asistovaná reprodukce

Tonko Mardešić, Simona Jirsová, Ladislava Jelínková

14.3.2.	Andrologicky podmíněná porucha plodnosti.	203	15.3.1.	Nenádorové změny a benigní nádory.	223
14.3.3.	Imunologicky podmíněná neplodnost.	203	15.3.2.	Prekancerózy.	224
14.3.4.	Sterilita při endometrióze.	203	15.3.3.	Zhoubné nádory.	224
14.4.	Ovariální stimulace.	204	15.3.3.1.	Spinocelulární karcinom.	224
14.5.	Odběr oocytů.	205	15.3.3.2.	Karcinom z jasných buněk (clear cell).	224
14.6.	Laboratorní část IVF.	206	15.3.3.3.	Embryonální rabdomyosarkom.	225
14.7.	Embryotransfer.	207	15.3.3.4.	Metastatické nádory.	225
14.8.	Pravděpodobnost otěhotnění po léčbě metodami asistované reprodukce.	208	15.4.	Nádory děložního hrdla.	225
14.9.	Zákonná úprava asistované reprodukce.	209	<i>Lukáš Rob</i>		
14.10.	Ovariální hyperstimulační syndrom.	209	15.4.1.	Nenádorové změny a nezhoubné nádory.	225
14.11.	Mimoděložní těhotenství po IVF. ...	210	15.4.2.	Prekancerózy.	225
14.12.	Dárcovství pohlavních buněk, embryí a náhradní mateřství.	211	15.4.2.1.	Epidemiologie, rizikové faktory a patogeneze.	226
14.12.1.	Dárcovství spermií.	211	15.4.2.2.	Klinický obraz.	227
14.12.2.	Dárcovství vajíček.	211	15.4.2.3.	Screening, diagnostika.	227
14.12.3.	Dárcovství embryí.	211	15.4.2.4.	Terapie.	231
			15.4.2.5.	Prognóza.	232
			15.4.2.6.	HPV vakcíny.	233
			15.4.3.	Zhoubné nádory děložního hrdla.	233
			15.4.3.1.	Diagnostika.	235
			15.4.3.2.	Šíření.	235
			15.4.3.3.	Terapie.	236
			15.4.3.4.	Prognóza.	238
			15.5.	Nepravé a benigní nádory děložního těla.	238
			<i>Michal Mára</i>		
15. Prekancerózy a nádory			15.5.1.	Endometriální polyp.	238
<i>Lukáš Rob, Helena Robová, David Cibula, Michal Mára</i>			15.5.2.	Adenomyóza.	239
			15.5.3.	Děložní myomy.	239
15.1. Základy onkogynekologie.	213		15.6.	Prekancerózy a zhoubné nádory děložního těla.	241
<i>Helena Robová</i>			<i>Helena Robová</i>		
15.1.1.	Terminologie prekanceróz a nádorů.	213	15.6.1.	Prekancerózy.	241
15.1.2.	Kinetika nádorového růstu.	213	15.6.2.	Zhoubné nádory.	241
15.1.3.	Možnosti léčby.	213	15.6.2.1.	Karcinom endometria.	243
15.1.3.1.	Chirurgická terapie.	213	15.6.2.2.	Smíšené epiteliální a mezenchymální nádory.	247
15.1.3.2.	Chemoterapie.	214	15.6.2.3.	Mezenchymální nádory – sarkomy.	247
15.1.3.3.	Radioterapie.	214	15.7.	Nádory tuby, ovaria a peritonea.	248
15.1.3.4.	Hormonální terapie.	215	<i>David Cibula</i>		
15.1.3.5.	Cílená, »biologická« léčba.	215	15.7.1.	Prekancerózy.	248
15.2. Nádory vulvy.	215		15.7.2.	Zhoubné nádory vaječníku.	248
<i>Lukáš Rob</i>			15.7.2.1.	Epitelové nádory.	250
15.2.1.	Nenádorová epitelová onemocnění.	215	15.7.2.2.	Neepitelové nádory.	252
15.2.1.1.	Lichen sclerosus.	216	15.7.3.	Syndrom hereditárního karcinomu prsu a vaječníku (mutace genu BRCA).	253
15.2.1.2.	Lichen simplex chronicus.	216	15.8.	Gestační trofoblastická nemoc.	254
15.2.1.3.	Ostatní dermatózy.	216	<i>Helena Robová</i>		
15.2.2.	Nepravé nádory.	216	15.8.1.	Mola hydatidosa partialis.	254
15.2.3.	Nezhoubné nádory, kondylomatózní léze.	217	15.8.2.	Mola hydatidosa completa.	255
15.2.4.	Prekancerózy.	217	15.8.3.	Mola invasiva (proliferans, destruens).	255
15.2.5.	Zhoubné nádory vulvy.	219	15.8.4.	Choriokarcinom.	256
15.2.5.1.	Spinocelulární karcinom.	221			
15.2.5.2.	Melanom.	223			
15.2.5.3.	Adenokarcinomy.	223			
15.2.5.4.	Mezenchymové nádory.	223			
15.2.5.5.	Hematologické malignity.	223			
15.2.5.6.	Metastatické nádory.	223			
15.3. Nádory pochvy.	223				
<i>Lukáš Rob</i>					

- 15.8.5. Placental site trophoblastic tumor256
 15.8.6. Epithelioid trophoblastic tumor257
 15.8.7. Maligní formy257

16. Sestup pánevních orgánů

Jaromír Mašata

17. Urogynekologie

Alois Martan

- 17.1. Fyziologie mikce265**
 17.1.1. Anatomické předpoklady kontinence moči u žen265
 17.1.2. Inervace močového měchýře a uretry267
 17.1.3. Fyziologie mikce a mechanismus kontinence269
17.2. Klasifikace poruch funkce dolních močových cest.269
 17.2.1. Fáze shromažďování moči269
 17.2.2. Fáze vyprazdňování moči270
17.3. Přehled standardizované terminologie funkce dolních cest močových.270
 17.3.1. Příznaky dolního močového ústrojí – LUTS271
 17.3.1.1. Poruchy plnění271
 17.3.1.2. Poruchy vyprazdňování271
 17.3.1.3. Postmikční příznaky.271
 17.3.1.4. Příznaky sdružené se sexuálním stykem.271
 17.3.1.5. Příznaky sdružené s prolapsem pánevních orgánů271
 17.3.2. Projevy dysfunkce dolního močového ústrojí – LUTD271
 17.3.2.1. Měření frekvence, závažnosti a vlivu příznaků dolního močového ústrojí.271
 17.3.2.2. Lékařské vyšetření.271
 17.3.3. Urodynamická technika, pozorování a podmínky (conditions)272
 17.3.3.1. Plnicí cystometrie272
 17.3.3.2. Měření močového proudu (uroflowmetrie)273
 17.3.4. Zjednodušená klasifikace inkontinence moči273
17.4. Vyšetřovací metody275
 17.4.1. Anamnéza275
 17.4.2. Laboratorní vyšetření275
 17.4.3. Fyzikální vyšetření a klinické testy.275
 17.4.4. Urodynamické vyšetřovací metody276
 17.4.5. Elektromyografie.277
 17.4.6. Uretrální elektrická vodivost.277
 17.4.7. Studium vodivosti nervů, latence reflexů a evokovaných potenciálů.277
 17.4.8. Leak point pressure.277

- 17.4.9. Zobrazovací metody278
17.5. Nejčastější příčiny stresové inkontinence moči a sestupu orgánů malé pánve.279
17.6. Léčba inkontinence moči280
 17.6.1. Léčba urgency (OAB) nebo urgentní inkontinence moči280
 17.6.1.1. Ovlivnění chování močového měchýře280
 17.6.1.2. Medikamentózní léčba281
 17.6.1.3. Elektrická stimulace282
 17.6.1.4. Chirurgická léčba282
 17.6.2. Léčba stresové inkontinence moči282
17.7. Řešení defektů pánevního dna u žen286

18. Náhlé příhody v gynekologii

Ondřej Šimetka, Jaroslav Klát

- 18.1. Diferenciální diagnostika náhlých příhod břišních.289**
 18.1.1. Ektopické těhotenství289
 18.1.1.1. Lokalizace.289
 18.1.1.2. Diagnostika a klinické projevy289
 18.1.1.3. Non-tubární ektopické těhotenství.291
 18.1.1.4. Terapie292
 18.1.2. Ruptura hemoragické cysty – ovariální apoplexie.293
 18.1.3. Pánevní zánětlivá nemoc spojená s rupturou abscesu293
 18.1.4. Torze adnex294
 18.1.5. Torze pedunkulujícího myomu.294
 18.1.6. Ovulační bolest294
18.2. Gynekologické zevní krvácení ohrožující život294
 18.2.1. Krvácení při pokročilém stadiu cervikálního karcinomu.294
 18.2.2. Traumata genitálu295
18.3. Náhlé příhody v dětské gynekologii295
 18.3.1. Torze adnex296

19. Nemoci prsu

Pavel Strnad

- 19.1. Vyšetřovací metody297**
19.2. Rizikové faktory karcinomu prsu.300
 19.2.1. Rodinná anamnéza300
 19.2.2. Věk.301
 19.2.3. Hormonální a reprodukční rizikové faktory.301
 19.2.4. Faktory výživy302
19.3. Nezhoubná onemocnění prsu302
 19.3.1. Přehled nejčastějších benigních lézí.303
 19.3.2. Reaktivní změny304

19.3.3.	Záněty	304
19.4.	Prekurzorové léze – prekancerózy	305
19.4.1.	Low grade léze	305
19.4.2.	High grade léze	305
19.5.	Karcinomy prsu <i>in situ</i>	306
19.6.	Invazivní karcinomy	306
19.6.1.	Rozsah onemocnění – staging	307
19.6.2.	Další prognostické a prediktivní faktory karcinomu prsu	307
19.6.3.	Šíření karcinomu prsu	308
19.6.4.	Přehled nádorových typů	309
19.6.4.1.	Low grade karcinomy prsu	309
19.6.4.2.	High grade karcinomy prsu	309
19.6.4.3.	Speciální karcinomy prsu	310
19.6.4.4.	Metastatické postižení prsu – lymfomy	310
19.7.	Terapie karcinomu prsu	310
19.7.1.	Chirurgická léčba	310
19.7.2.	Radioterapie karcinomu prsu	312
19.7.3.	Chemoterapie	312
19.7.4.	Hormonální léčba	312
19.7.5.	Biologická léčba	312

20. Klimakterium

Tomáš Fait

20.1.	Terminologie	315
20.2.	Fyziologie klimakteria	316
20.2.1.	Anatomické změny	316
20.2.2.	Klinické příznaky	316
20.3.	Diagnostika	317
20.4.	Léčebné postupy v klimakteriu	317
20.4.1.	Režimová opatření	318
20.4.2.	Hormonální farmakoterapie	318
20.4.3.	Nehormonální farmakoterapie	319
20.4.4.	Terapie urogenitální atrofie	319
20.5.	Předčasné ovariální selhání	320
20.6.	Závěr	320

21. Právní a etická problematika v gynekologii

Pavel Čepický

21.1.	Právní problematika v gynekologii	321
21.1.1.	Obecná část	321
21.1.1.1.	Právní normy	321
21.1.1.2.	Postup <i>lege artis</i>	321
21.1.1.3.	Informovaný souhlas	322
21.1.1.4.	Povinná mlčenlivost	323
21.1.2.	Speciální část	324
21.1.2.1.	Preventivní prohlídka v gynekologii	324

21.1.2.2.	Dispensární péče v gynekologii	324
21.1.2.3.	Pracovní neschopnost v gynekologii	324
21.1.2.4.	Lázeňská péče v gynekologii	325
21.1.2.5.	Interrupce	325
21.1.2.6.	Sterilizace	325
21.1.2.7.	Asistovaná reprodukce	325
21.1.2.8.	Znásilnění a pohlavní zneužívání	326
21.2.	Etická problematika v gynekologii	326
21.2.1.	Obecná část	326
21.2.1.1.	Pojmy	326
21.2.1.2.	Etický kodex České lékařské komory	326
21.2.1.3.	Práva pacientů	327
21.2.2.	Speciální část	327
21.2.2.1.	Interrupce	327
21.2.2.2.	Sterilizace	327
21.2.2.3.	Asistovaná reprodukce	328

22. Psychosomatika v gynekologii

Zuzana Čepická Líbalová, Pavel Čepický

22.1.	Obecná část	329
22.1.1.	Klasifikace	329
22.1.2.	Epidemiologie	329
22.1.3.	Diagnostika	329
22.1.4.	Základní principy terapie	330
22.1.5.	Psychoendokrinnologické aspekty stresu	330
22.2.	Speciální část	331
22.2.1.	Pánevní bolest	331
22.2.2.	Hormonální poruchy	332
22.2.2.1.	Menstruační cyklus	332
22.2.2.2.	Amenorea	332
22.2.2.3.	Premenstruační syndrom	332
22.2.2.4.	Dysmenorea	333
22.2.2.5.	Klimakterium	333
22.2.2.6.	Sterilita	334
22.2.3.	Regulace reprodukce	334
22.2.3.1.	Antikoncepce	334
22.2.3.2.	Sterilizace	335
22.2.3.3.	Interrupce	335
22.2.4.	Psychologické důsledky některých somatických gynekologických onemocnění	335
22.2.4.1.	Inkontinence moči	335
22.2.4.2.	Pohlavně přenosné choroby	336
22.2.4.3.	Nádory rodidel	336
22.2.4.4.	Gynekologické operace	336

Zkratky	339
Rejstřík	343